

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 7, 19. april 2018

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Ukrudtsbekæmpelse i vårsæd
- Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd
- Bekæmpelse af flyvehavre
- **REGLER OG TILSKUD**
- Frist for ansøgning om hektarstøtte

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Marie Uth

Det varme, stabile vejr den seneste tid har sat gang i væksten i vinterafgrøderne. Fremspiringen af vårbyg og hestebønner går også stærkt. Der er stor travlhed i marken, og det er imponerende at se, hvor meget vårsæd det er lykkedes at så rettidigt på trods af en meget sen start.

Aktuelt i vinterraps

Vinterrapsen stikker af i højden nu, og udviklingen går stærkt. Det varme vejr giver gode betingelser for glimmerbøsser, og i nogle marker ser relativ stor aktivitet – dog under skadetærsklen. Hold derfor øje med udviklingen i de kommende dage.

Skadetærsklen er 8 glimmerbøsser pr. planter i det tidlige knopstadie, og 10 glimmerbøsser pr. plante i det sene knopstadie.

Vi anbefaler at behandle med 0,17 l/ha Avaunt, 0,2 l/ha Mavrik Vita eller 0,15 l/ha Plenum 50 WG. Biscaya kan også anvendes, men da det er det bedste middel mod skulpesnudebiller, og midlet kun må bruges én gang, er det en god idé at vente med Biscaya.

Se yderligere info i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5.

Billede 1 Vinterraps fotograferet den 16. april. De højeste planter er ved at være 30 cm høje, og de første knopper vil formentlig blive gule inden for en uges tid (Foto: Marie Uth, SAGRO).

Det er snart for sent at anvende Matrigon 72 SG. Matrigon må anvendes frem til de første gule kronblade kan ses, og det er afgørende at overholde sprøjtefristen af hensyn til risiko for sprøjterester i honning.

Der har de seneste uger været stort fokus på effekten af kamillebekæmpelse med Belkar i efteråret. Vi ser stadig mange kamiller, som ikke er gået ud efter behandling. Inde i markerne er der rimelig god effekt, hvor der er anvendt 0,4-0,5 l/ha Belkar, men i sprøjtespor og foragre ser vi stor forekomst af kamiller, der ser upåvirkede ud efter behandlingen. Vi ved ikke, om disse kamiller holder sig nede i bunden af afgrøden, hvor de ikke gør nogen skade, eller de gror med op i afgrøden. Hvor der er tæt bestand af kamiller, kan der udføres en randbehandling med Matrigon, forudsat at sprøjtefristen kan overholdes.

Ved bekæmpelse anvendes 110 g/ha Matrigon 72 SG + 0,5 l/ha olie, og Matrigon kan blandes med de ovenfor anbefalede skadedyrsmidler.

Billede 2 Forager i vinterraps, hvor der er bekæmpet kamiller med 0,5 l/ha Belkar i efteråret. Billedet er taget den 17. april, og kamillerne ser upåvirkede ud. Der foretages en randbehandling med Matrigon i denne uge (Foto: Nicolai Smed Kjær, SAGRO).

Efterhånden for sent med DFF

DFF må anvendes frem til og med stadie 28 i vintersæd. Senere anvendelse kan give skader. Dette stadie er nu overskredet i de fleste vintersædsmarker. Rug er generelt i st. 30-31, vinterbyg er i st. 29-30 og hveden er også tæt på at strække sig.

Billede 3 Denne mark med vinterbyg er nu i begyndende strækning (st. 30). Vinterbyggen er sået den 25. september (Foto: Marie Uth, SAGRO).

Vækstregulering i vintersæd

Vintersæden er så småt begyndt at strække sig, og samtidig er der lune temperaturer og gode vækstforhold. Hvis du planlægger en split-behandling, er det et fint tidspunkt at udføre første behandling i de nærmeste dage. Især rugen gror hurtigt nu, og vi forventer god virkning af en vækstregulering i rug. Vinterbyg og hvede er knapt så langt i udviklingen, og her vil en vækstregulering på nuværende tidspunkt have mindre effekt.

Behov:

Det er vigtigt at overveje behovet for vækstregulering. Generelt er der en lav risiko for lejesæd i år. Vækstregulering er primært relevant ved meget høje kvælstofmængder og på gode "mellemjorde" eller lerjorde.

Afgrødeskade:

Husk at vækstregulering kan skade afgrøden. Afgrøden må ikke være stresset på sprøjtetidspunktet, og det er også vigtigt, at afgrøden ikke bliver tørkestresset i dagene efter behandlingen. Stress i afgrøden kan skyldes høj solindstråling, vandmangel, nattefrost eller behandling med et græsmiddel. Hvis det er nødvendigt med vækstregulering på arealer med grovsandet jord, skal du være særligt opmærksom på at undgå tørkestress.

Afgrødeskade afhænger også af dosis. En lav dosis giver mindre risiko for udbyttetab.

Middelvalg:

På nuværende tidspunkt er følgende midler godkendt:

- Cycocel (CCC) er godkendt frem til og med st. 32 (to knæ mærkbare).
- Trinexapac (Cuadro NT, Moddus M og Trimaxx) og Medax Top er godkendt fra st. 30 (begyndende strækning).
- Moddus Start er godkendt frem til og med st. 30 i rug (st. 34 på den nye etikette) og st. 49 i vinterbyg og hvede.

Et forslag til en split-behandling i rug kunne være 0,2-0,4 l/ha Moddus M på nuværende tidspunkt og opfølgning omkring st. 37-39 med 0,2-0,4 l/ha Cerone. Dosis tilpasses ud fra behovet for vækstregulering.

Læs mere i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5.

Stankelbenslarver

Der er efterhånden aktivitet af stankelbenslarver i stubmarkerne. På billede 4 ses et eksempel på stankelbenslarver efter frøgræsstub. Vi ved endnu ikke hvor udbredt forekomsten er. Larverne ses især i marker med græsstub, men sidste år var der også skader efter stankelbenslarver, hvor der ikke havde været græs året før.

Hvis du sår vårsæd i en mark, hvor der er forekomst af stankelbenslarver, kan du begrænse larvernes aktivitet ved at tromle grundigt. Stankelbenslarver bryder sig ikke om sammenpakket jord.

Billede 4 Stankelbenslarver fundet i frøgræsstub (Foto: Per Skodborg Nielsen, SAGRO).

Ukrudt i hestebønner

Det er vigtigt at foretage effektiv kontrol af ukrudt i hestebønner, da det er en åben afgrøde, hvor ukrudtet kan gøre betydelig skade.

Ukrudtsbekæmpelse efter fremspiring med Fighter 480 og Stomp CS er dyrt, og derfor bliver der ofte behandlet med Clomazon i form af Centium 36 CS eller Command CS lige efter såning (bemærk at parallelprodukter som Kalif 360 CS og Reactor 360 CS ikke er godkendt i hestebønner). Clomazon-produkter har bedst effekt i fugtig jord. Behandlingen kan derfor med fordel foretages om morgenen.

Eventuelt kan der også behandles med glyphosat umiddelbart før fremspiring, hvilket især er relevant ved pløjefri etablering. Hestebønnerne spirer hurtigt frem nu, så være meget omhyggelig med at foretage behandlingen rettidigt.

Ukrudtsbekæmpelse i vårsæd

Af planterådgiver Marie Uth

I vårsæd er det typisk passende med én ukrudtsbekæmpelse, og den skal derfor foretages så sent, at hovedparten af ukrudtet er spiret frem, og samtidig så tidligt, at der stadig kan opnås tilfredsstillende bekæmpelse. På lavbundslande er der dog et stort ukrudtstryk og ukrudtet spirer frem over en meget lang periode, så i dette tilfælde er det normalt nødvendigt med en opfølgning på den første ukrudtsbehandling.

Du finder en række forskellige løsningsforslag i tabel 1, og løsningen tilpasses til ukrudtsarter, efterafgrøder og dyrkningssystem. De væsentligste af disse er beskrevet længere nede. Vi anbefaler altid at anvende en blanding af flere midler med forskellige virkemekanismer for at forebygge udvikling af resistens.

Der er flere af de anvendte midler, der ikke kan bruges i havre. Det er DFF, Pixxaro og Hussar Plus OD.

I tabel 2 finder du yderligere informationer om de anvendte midler. Bemærk bl.a. at DFF og Pixxaro har 10 m afstandskrav til vandmiljø. Ved udsprøjtning tættere på vandmiljø skal anvendes afdriftsreducerende dyser.

Tabel 1 Løsningsforslag til ukrudtsbekæmpelse i vårbyg. Der kan iblandes mangan i alle løsninger.

Løsning	Ukrudtsarter	Midler og dosering	Vejl. pris (kr./ha)	Bemærkninger
1	Alm. tokimbladet ukrudt	5 g Express SX + 0,15 l Starane 333 HL + 0,05 l DFF + 0,15 l spr.kl.middel	83	Begrænset virkning på udvikling af resistens, og bør derfor ikke bruges i kornrige sædskifter med vintersæd. I havre undlades DFF.
2	Alm. tokimbladet ukrudt + storkenæb, resistent fuglegræs, jordrøg	5 g Express SX + 0,15 l Pixxaro + 0,05 l DFF + 0,15 l spr.kl.middel	108	Ikke i havre. Bred standardløsning.
3	Alm. tokimbladet ukrudt + storkenæb, resistent fuglegræs	5 g Express SX + 0,2 l Mustang Forte + 0,05 l DFF	71	Bemærk forbehold for Mustang Forte (se tekst). I havre undlades DFF.
4	Meget bred løsning, der også bekæmper græsser.	0,07 l Hussar Plus OD + 0,2 l Mustang Forte + 0,05 l DFF + 0,15 l spr.kl.middel	145	Ikke i havre. Bemærk forbehold for Mustang Forte (se tekst). Kan ikke bruges i marker med græsudlæg.
5	Meget bred løsning, der også bekæmper græsser.	0,07 l Hussar Plus OD + 0,2 l Pixxaro + 0,05 l DFF + 0,15 l spr.kl.middel	200	Ikke i havre. Kan ikke bruges i marker med græsudlæg.
6	Alm. tokimbladet ukrudt, gul okseøj	0,5 l Mustang Forte + 2 g Express SX + 0,025 l DFF	99	Specialløsning til gul okseøj. Bemærk forbehold for Mustang Forte (se tekst). DFF undlades i havre.

Græsukrudt og græs-efterafgrøder

I vårbyg- og vårhvedemarker med problemer med græsukrudt vælges en græsløsning med Hussar Plus OD (f.eks. løsning 4 eller 5). Der må bruges op til 0,07 l/ha Hussar Plus OD.

Undgå at bruge Hussar Plus OD, hvor der er græsudlæg og græs-efterafgrøder. Ally SX og Express Gold SX må heller ikke bruges på arealer med græsudlæg.

DFF lige efter såning

I nogle tilfælde kan det være en fordel at behandle med 0,1 l/ha DFF umiddelbart efter såning, og følge op med f.eks. Express SX og Pixxaro nogle uger senere. Strategien er især udbredt på frøgræs-ejendomme, hvor der er et stort tryk af græsukrudt, men det kan også være en fordel på ejendomme, hvor du gerne vil have fleksibilitet til at kunne udsætte den opfølgende ukrudtsbehandling.

Resistens

Resistent ukrudt er efterhånden en stor udfordring i dansk landbrug. I vårbyg kan der være udfordringer med resistent fuglegræs og kamiller, og disse kan heldigvis håndteres med godkendte midler. Men det kan hurtigt ændre sig, og derfor er det vigtigt så vidt muligt at forebygge yderligere udvikling af resistens.

Indtil videre har vi kun set resistens mod "mini-midlerne", hvilket vil sige midler i virkningsklasse B. Eksempler på disse er Express SX, Ally SX, Hussar Plus OD og Primus.

På ejendomme med kornrige sætskifter og en betydelig andel vintersæd, er der risiko for at opformere resistent fuglegræs. På disse ejendomme anbefaler vi som standard at anvende Pixxaro eller alternativt Zypar, da disse midler indeholder Arylex, der effektivt bekæmper fuglegræs.

I forhold til kamiller er Mustang Forte den bedste resistensbryder.

Begrænsningerne ved brug af Mustang Forte

Mustang Forte er et billigt middel med en bred virkning. Det er derfor et godt valg på ejendomme, hvor det er muligt at passe den ind. Men der er en række forbehold at tage hensyn til:

- Der er en række afgrøder, der ikke kan dyrkes de følgende 12-24 måneder. Det er f.eks. kløver, hestebønner og andre bælgplanter, kartofler, løg, m.fl. I sædskifter bestående af korn, raps og frøgræs kan Mustang Forte fint passes ind.
- I forhold til biogasanlæg gælder, at halm fra afgrøder behandlet med Mustang Forte samt dybstrøelse/staldgødning indeholdende halm fra Mustang Forte ikke må anvendes i biogasanlæg.

- I forhold til salg af halm gælder, at halm fra afgrøder, hvor der er brugt mere end 0,5 l/ha Mustang Forte, kun må sælges til afbrænding eller industrielt brug.

Tabel 2 Udvalgte specifikationer for anvendte midler (kilde: Middeldatabasen).

Middel	Virkningsklasse	Minimiddel-restriktion	Afstandskrav til vandmiljø	Afstandskrav til §3	Bemærkninger
Ally SX	B	Ja	2	-	
DFF	F1 (PSD-hæmmer)	Nej	10	-	
Express SX	B	Ja	2	-	
Hussar Plus OD	B (ALS-hæmmer)	Ja	2	5	
Mustang Forte	B + O	Nej	2	5	Læs etiketten for restriktioner i fbm. anvendelse af halm og efterfølgende afgrøde
Pixxaro	O	Nej	10	5	
Starane 333 HL	O	Nej	2	5	
Starane XL	B + O	Nej	2	-	
Zypar	B + O	Nej	2	5	

Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd

Af planterådgiver Marie Uth

I vintersæd kan der være behov for at foretage en opfølgende ukrudtsbekæmpelse på tokimbladet ukrudt. Det kan enten være ukrudt, der ikke er bekæmpet tilstrækkeligt fra efteråret som f.eks. kornblomst, kamiller og storkenæb. Det kan også være forårsfremspiret ukrudtsarter som pileurt og burrenerre, der kan genere afgrøden eller genere til høst.

Vær opmærksom på ikke at udføre behandlingen for tidligt. Ukrudtet er spiret sent frem i år som følge af en kold marts måned, og der vil fortsat spire ukrudt frem over de kommende uger. Der er udsigt til regn midt i næste uge, og det kan meget vel sætte gang i en fremspiring i den efterfølgende uge.

Billede 5 Nyfremspiret pileurt fotograferet den 18. april (Foto: Susanne Frydendal Nielsen, SAGRO).

Du finder løsningsforslag til opfølgende ukrudtsbekæmpelse i tabel 3. Bemærk at Mustang Forte ikke må bruges senere end st. 32 (to knæ mærkbare). Du finder yderligere oplysninger om midlerne i tabel 2.

Til bekæmpelse af resistent fuglegræs er der flere løsningsforslag i tabel 3, og af disse forventes Pixxaro-løsningen at være den bedste til forebyggelse af resistens.

Tabel 3 Løsningsforslag til opfølgende ukrudtsbekæmpelse i vintersæd. Midlerne kan alle kombineres med vækstregulering og svampemidler (kilde: Seges).

Løsning	Ukrudtsarter	Midler og dosering	Vejl. pris (kr./ha)	Bemærkninger
1	Snerlepileurt, kamiller, burresnerre, fuglegræs og ager-stedmoder	0,4-0,5 l Starane XL + 5 g Ally SX	86-105	Ally SX styrker effekten på kamiller og ager-stedmoder, men må kun medtages, hvor der ikke i forvejen er anvendt et mini-middel. Senest st. 39, dog må Ally SX ikke bruges senere end st. 30 i vinterbyg.
2	Storkenæb, resistent fuglegræs, kamille, burresnerre og snerlepileurt	0,4-0,5 l Zypar	87-109	Senest st. 45.
3	Som 2 + kornblomst	0,6-0,75 l Zypar	131-164	Senest st. 45.
4	Storkenæb, resistent fuglegræs, kornblomst, kamille, burresnerre, snerlepileurt og ager-stedmoder	0,3-0,4 l Pixxaro + 5 g Ally SX	142-186	Ally SX styrker effekten på kamiller og ager-stedmoder, men må kun medtages, hvor der ikke i forvejen er anvendt et mini-middel. Senest st. 39, dog må Ally SX ikke bruges senere end st. 30 i vinterbyg.
5	Storkenæb, resistent fuglegræs, kornblomst, kamille, burresnerre og snerlepileurt	0,4-0,5 l Mustang Forte	66-82	Senest st. 32. Bemærk forbehold for Mustang Forte (se tekst ovenfor). Ved resistente kamiller bør dosis øges lidt.
6	Resistent fuglegræs, burresnerre, kamiller og snerlepileurt	0,7-1 l Starane XL	133-190	Senest st. 39.

Bekæmpelse af flyvehavre

Af planterådgiver Marie Uth

Der vil normalt være lidt lavere forekomst af flyvehavre efter en kølig vinter, men der er ingen garanti for det. Hold derfor øje med forekomsten af flyvehavre i både vintersæd og vårsæd.

Hvis der er anvendt Topik eller Serrate i vintersæden, vil disse også have bekæmpet fremspiret flyvehavre. Cossack OD har også en vis effekt på flyvehavre.

Hvis der er behov for at bekæmpe flyvehavre i vintersæd, vårbyg eller vårhvede, kan dette behandles med 0,8 L/ha Primera Super + 0,15 l/ha spredeklæbemiddel. Behandlingen skal foretages senest i st. 30, dog kan den i vinterhvede foretages frem til st. 39. St. 30 er ved at være overskredet i rug, triticales og vinterbyg.

Primera Super virker bedst ved temperaturer over 15 °C, og det er vigtigt ikke at blande med andre ukrudtsmidler eller vækstregulering. Tjek etiketten for mulige blandingspartnere.

REGLER OG TILSKUD

Frist for ansøgning om hektarstøtte

Fredag den 20. april er sidste frist for rettidig indsendelse af fællesskemaet.

Indsendte skemaer kan ændres frem til den 15. maj. Efter ændringsfristen kan der fortsat trækkes arealer ud af ansøgningen, men der kan ikke tilføjes arealer.